

Richtlijnen voor milieueffectrapport
Varkenshouderij Braks Agrarische Bedrijven B.V.
te Odiliapeel

Auteur
Ing. W.A.J.M. Michels
Datum
februari 2007

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Hoofdpunten voor het MER	5
3	Beleidskader en besluitvorming	6
	3.1 BELEID, WET- EN REGELGEVING EN BESLUIT	6
	3.2 TE NEMEN BESLUITEN	6
4	Voorgenomen activiteit en alternatieven	7
	4.1 ALGEMEEN	7
	4.2 REFERENTIESITUATIE	7
	4.3 ALTERNATIEVEN	8
	4.4 MEEST MILIEUVRIENDELIJK ALTERNATIEF	8
5	Milieuaspecten	9
	5.1 ALGEMENE OPMERKINGEN	9
	5.2 AMMONIAK	9
	5.3 GEURHINDER	9
	5.4 LUCHTKWALITEIT	10
	<i>FIJN STOF</i>	10
	5.5 OVERIGE ASPECTEN	10
	<i>GELUID EN VERKEER</i>	10
	<i>NATUUR</i>	11
	<i>ENERGIE</i>	11
	<i>VEILIGHEID</i>	11
	<i>CALAMITEITEN</i>	11
	<i>WATER</i>	11
6	Vorm en presentatie	12
7	Overige punten	13

---

1 Inleiding

Het doel van deze richtlijnen is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

Van Braks Agrarische Bedrijven B.V. heeft het voornemen om de bestaande varkenshouderij met 314 (op)fokzeugen en 1.632 vleesvarkens te gaan uitbreiden. In de nieuwe situatie zullen nieuwe stallen worden gerealiseerd voor het houden van 5.400 gespeende biggen, 288 kraamzeugen, 1.238 guste en dragende zeugen, 4 dekberen, 480 opfokzeugen en 10.200 vleesvarkens.

De beoogde locatie is gelegen aan de Voorpeel 5 te Odiliapeel.

Voor het in werking brengen van de voorgenomen activiteiten is een vergunning op grond van de Wet milieubeheer (Wm) nodig. Op grond van categorie C.14 van het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) zijn deze activiteiten m.e.r.-plichtig. Ten behoeve van de besluitvorming op de door Braks Agrarische Bedrijven b.v. in te dienen Wm-vergunningaanvraag dient daarom een m.e.r.-procedure te worden doorlopen. Het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Brabant is bevoegd gezag in het kader van de Wet milieubeheer.

De m.e.r.-procedure is van start gegaan met de ontvangst op 20 november 2006 van de door Braks Agrarische Bedrijven b.v. opgestelde startnotitie voor het milieu-effectrapport (MER). Bij brief van 29 november 2006 hebben wij de Commissie voor de milieueffectrapportage verzocht ons te adviseren over de te geven richtlijnen voor het MER.

De startnotitie is op 8 december 2006 gepubliceerd in de regionale editie van het Brabants Dagblad. Gedurende zes weken is een ieder in de gelegenheid gesteld om te reageren op de ter inzage liggende startnotitie. Er zijn geen inspraakreacties ingezonden. Op 6 februari 2007 hebben wij het advies van de Commissie ontvangen.

Het advies van de Commissie heeft als basis gediend voor de nu voorliggende richtlijnen. Bij de richtlijnen hebben wij rekening gehouden met de inhoud van de startnotitie. Dit in die zin dat deze richtlijnen in combinatie met de startnotitie moet worden gelezen. Onderwerpen die al goed in de startnotitie zijn behandeld komen in deze richtlijnen niet verder expliciet meer aan bod. Volstaan wordt met verwijzing naar de startnotitie.

---

2 Hoofdpunten voor het MER

Wij beschouwen de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- de toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf na realisatie van de uitbreiding;
- de individuele bijdrage van het bedrijf aan de toekomstige geurhinder;
- de verandering in stofemissie en de heersende concentraties fijn stof.

Om deze hoofdpunten goed te kunnen beoordelen is van belang dat het MER bevat:

- een zelfstandig leesbare samenvatting, die duidelijk is voor burgers en geschikt is voor bestuurlijke besluitvorming;
- voldoende onderbouwend kaartmateriaal, voorzien van duidelijke schaal en legenda, waarin onder andere kwetsbare natuurgebieden en geurgevoelige objecten zijn aangegeven, alsmede de afstanden hiervan tot het bedrijf;
- een heldere vergelijking van de gepresenteerde alternatieven.

---

3 Beleidskader en besluitvorming

3.1 Beleid, wet- en regelgeving en besluit

3.1.1 De startnotitie geeft al de nodige informatie over het wettelijk kader en het beleidskader. In het MER moet dit wettelijk kader en het beleidskader voor zover relevant voor het voornemen worden uitgewerkt. Hierbij dient -ook gelet op het feit dat niet duidelijk is op welk moment de vergunningaanvraag zal worden ingediend- uitdrukkelijk rekening te worden gehouden met:

- de Wet geurhinder en veehouderij;
- de Wet ammoniak en veehouderij (Wav) en de voorziene veranderingen in de Wav en de bij de Wav behorende regelingen, zoals het 'Besluit huisvesting';
- de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren en de bijbehorende regelingen;
- het Besluit luchtkwaliteit 2005 (Blk 2005);
- de Regeling geurhinder en veehouderij (2006);
- de 'IPPC'-omgevingstoets¹ voor fijn stof² op basis van een verspreidingsmodel. Ga ook in op de BREF³ voor intensieve veehouderijen. Geef in de MER expliciet aan of er negatieve significante effecten worden veroorzaakt door de geplande activiteiten binnen de inrichting. Hiervoor dient op de toetsingscriteria uit bijlage IV bij de IPPC-richtlijn te worden ingegaan in de MER;
- het reconstructieplan;
- het aanhoudingsbesluit van de gemeente Uden;
- de ecologische hoofdstructuur en -verbindingszone; in combinatie met kwetsbare natuur in de omgeving (het Duitse lijntje).

3.1.2 In het MER dienen ter aanvulling op de startnotitie ook:

- Handreiking industrielawaai en vergunningverlening;
- de Nederlandse Richtlijn bodembescherming (NRB); als richtlijn.

Geef in het MER niet alleen een overzicht van voor de uitwerking van het voornemen relevante wet- en regelgeving, maar geef ook de consequenties ervan voor de voorgenomen activiteiten.

3.2 Te nemen besluiten

3.2.1 Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de besluitvorming over de aangevraagde Wm-vergunning.

---

¹ Dit volgt uit de van toepassing zijnde IPPC-richtlijn. IPPC is de afkorting van Integrated Prevention Pollution and Control. Het van toepassing zijn van deze richtlijn betekent dat emissies naar bodem, water en lucht moeten worden voorkomen en, wanneer dit niet mogelijk is, zoveel mogelijk worden beperkt.

² In het kader van het Besluit luchtkwaliteit 2005 is het ook nodig om aan te tonen dat kan worden voldaan aan de normen voor fijn stof (PM10) zoals in dit Besluit zijn vermeld.

³ Deze BREF (Best available technology reference document) is op de IPPC-richtlijn gebaseerd.

---

4 Voorgenomen activiteiten en alternatieven

4.1 Algemeen

- 4.1.1 In hoofdstuk 2 van de startnotitie is ingegaan op de aanleiding van het voornemen van de voorgenomen activiteiten. In hoofdstuk 4 en bijlage H van de startnotitie, zijn vervolgens de voorgenomen activiteiten en de alternatieven beschreven. De voorgenomen activiteiten en de alternatieven moeten in het MER worden beschreven voor zover deze gevolgen hebben voor het milieu. Onderbouw in het MER de voorgenomen uitbreiding en in het bijzonder het gewenste aantal dieren op de locatie.
- 4.1.2 In het MER dient een eenduidige beschrijving van de activiteiten opgenomen te worden:
- beschrijf het aantal te realiseren dierplaatsen in relatie tot het aantal te houden dieren;
  - beschrijf per diercategorie de uitvoering van de inrichting inclusief beschikbare oppervlaktes en leefoppervlaktenormen rekening houdend met de vigerende welzijnswetgeving en rekening houdend met het gekozen voersysteem;⁴
  - geef de plaatsing en hoogte van de emissiepunten aan, en in geval van de toepassing van luchtwassers ook de dimensionering van het luchtafzuig- en luchtwassersysteem, in relatie tot de voorgenomen omvang van het bedrijf. Geef de milieuvoor- en -nadelen van het toe te passen systeem;
  - beschrijf in het MER de opslag van het zuur ten behoeve van de chemische luchtwassers.
  - beschrijf tevens de opslag en de wijze van verwerking van het spuiwater alsmede de te verwerken hoeveelheid spuiwater.
  - maak gebruik van een duidelijke tekening van de stallen, inrichting en installaties, voorzien van relevante maatvoeringen, details en legenda. In de plattegronden van de stallen moeten de geïmplementeerde codes uit de Regeling Ammoniak en Veehouderij (Rav) aangegeven worden;
  - geef in het MER duidelijk aan de hoeveelheid bijproducten die maximaal kan worden opgeslagen binnen de inrichting en de doorzet ervan.
- 4.1.3 Het is van belang om in de beschrijving van de voorgenomen activiteit expliciet te maken wat de initiatiefnemer aan maatregelen treft om de milieueffecten te minimaliseren.

4.2 Referentiesituatie

- 4.2.1 De actuele milieusituatie voor de varkenshouderij, op basis van het feitelijk aantal gehouden dieren, dient als basis gebruikt te worden voor de beschrijving van de referentiesituatie. In de referentiesituatie moeten de autonome⁵ ontwikkelingen worden meegenomen.

---

⁴ Hierbij merkt de Commissie op dat de beleidslijn uit het Varkenbesluit is dat guste en dragende zeugen moeten beschikken over een aaneengesloten ligruimte van minimaal 1,3 m² per zeug.

⁵ De autonome ontwikkelingen bestaan uit de huidige trends en de reeds genomen besluiten.

4.3 Alternatieven

- 4.3.1 De startnotitie beschrijft het voorkeursalternatief. De toegevoegde waarde van dit MER is gelegen in het geven van inzicht in de milieuconsequenties van het voornemen ten opzichte van een Meest Milieuvriendelijk Alternatief (MMA) en de referentiesituatie. Per alternatief dienen de overwegingen aangegeven te worden die hieraan ten grondslag liggen, zoals milieu, bedrijfsvoering en technische realiseerbaarheid.
- 4.3.2 Geef van de verschillende alternatieven het effect aan op zowel de ammoniak-, geur- en stofemissies. Besteed in het MER verder nog aandacht aan de volgende aspecten:
- energiebesparing en gebruikmaking van duurzame energie;
  - optimale landschappelijke inpassing;
  - effecten op de waterhuishouding.
- 4.3.3 De vergelijking tussen het voorkeursalternatief, het MMA en de referentiesituatie moet inzicht verschaffen in hun verschillende effecten op het milieu. Bij de vergelijking moeten de grens- en streefwaarden van het milieubeleid worden betrokken. Alle alternatieven dienen te voldoen aan de eisen van de IPPC-richtlijn. De belangrijkste eis uit deze richtlijn en de Wet milieubeheer is dat de 'best beschikbare technieken' (BBT)⁶ worden toegepast. Hierbij dienen alle BBT-maatregelen uit de van toepassing zijnde BBT-documenten conform de Regeling aanwijzing BBT-documenten te worden beschouwd. De milieueffecten van de alternatieven dienen, bij voorkeur op kwantitatieve wijze, volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau te worden beschreven. Uit deze vergelijking kunnen eventueel nog extra te nemen maatregelen worden afgeleid.
- 4.3.4 Hoewel geen verplicht onderdeel voor het MER, adviseert de Commissie inzicht te geven in de investerings- en exploitatiekosten van de verschillende alternatieven.

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

- 4.4.1 Werk in het MER het meest milieuvriendelijke alternatief (MMA) uit. Het MMA moet uitgaan van de beste bestaande mogelijkheden en technieken ter bescherming en/of verbetering van het milieu, ongeacht de erkenning van deze inzichten in de huidige beoordelingskaders. Ook moet het MMA realistisch zijn en binnen de competentie van de initiatiefnemer liggen. De Commissie adviseert om het MMA duidelijk te omschrijven en keuzes die hebben geleid tot het MMA in het MER te onderbouwen.
- 4.4.2 Bij de ontwikkeling van het MMA adviseert de Commissie om primair aandacht te besteden aan maximale reductie van de ammoniakuitstoot, van geur en van stof, door het toepassen van:
- een combinatieluchtwater waarin zowel ammoniak, geur als fijn stof met een hoog rendement kunnen worden verwijderd;
  - zodanige plaatsing van emissiepunten dat de geurhinder zo laag mogelijk is;
  - het nemen van extra energiebesparende maatregelen;
  - een aanvullend emissiereducerend huisvestingssysteem in de stal.
- 4.4.3 Indien van toepassing: geef een goede onderbouwing op grond waarvan waarom niet gekozen wordt voor het MMA.

---

⁶ Op basis van de Engelse term wordt ook wel gesproken van het BAT-vereiste ('best available techniques'). Dit begrip is opgenomen in Wm artikel 8.11 lid 3. Bij de bepaling van BBT voor inrichtingen, bij het verlenen van vergunningen, dient het bevoegd gezag gebruik te maken van het afwegingskader uit het Inrichtingen en vergunningenbesluit (Ivb), artikel 5a.1 (Stb. 2005, 527).

---

5 Milieuaspecten

5.1 Algemene opmerkingen

- 5.1.1 Bij de beschrijving van milieugevolgen dienen de volgende algemene richtlijnen in acht te worden genomen:
- bepaal de ernst van de gevolgen voor het milieu in termen van aard, omvang, reikwijdte, mitigerende maatregelen⁷ en compenseerbaarheid;
  - per milieugevolg moet worden beschreven of deze onomkeerbaar is;
  - expliciet moet aandacht worden besteed aan cumulatie van effecten op met name kwetsbare natuur. Het gaat hierbij niet alleen om het optellen van verschillende milieueffecten van het bedrijf zelf, maar ook om het optellen van effecten van verschillende bedrijven in de omgeving;
  - gevolgen kunnen zowel negatief als positief van aard zijn.
- 5.1.2 Betrek bij de beschrijving van milieugevolgen de geldende wet- en regelgeving, maar beperk het MER hiertoe niet.

5.2 Ammoniak

- 5.2.1 In het MER moet aangegeven worden waar de voor verzuring gevoelige gebieden liggen⁸, wat de afstand tot het bedrijf is en of hier sprake is van nadelige gevolgen van het voornemen. Ga daarbij in het bijzonder in op het natuurgebied 'het Duitse lijntje'. Laat met behulp van kaartmateriaal zien dat de afstand tot dit kwetsbare gebied meer is dan 250 meter.
- 5.2.2 Beschrijf in het MER:
- de te verwachten achtergronddepositie van de omliggende natuurgebieden volgens de autonome ontwikkeling. Gebruik voor de bepaling van de achtergronddepositie, naast de gegevens van de provincie Noord Brabant, ook de gegevens van het RIVM;
  - de huidige en toekomstige ammoniakemissie en -depositie van het bedrijf bij de verschillende alternatieven;
  - de instandhoudingdoelstellingen en kritische depositiewaarden voor de beoogde natuurdoeltypen in de natuurgebieden.
- 5.2.3 Wij hechten grote waarde aan bovenstaand onderzoek vanwege de hoge achtergronddepositie in het gebied en de relatief korte afstand van het initiatief tot het kwetsbare natuurgebied het 'Duitse lijntje'.

5.3 Geurhinder

- 5.3.1 Beschrijf in het MER:
- de geurbelasting van de gevoelige objecten in odour units. Doe dit volgens de in de Wet geurhinder en veehouderij aangegeven rekenmethode. Getoetst dient te worden op basis van artikel 3 van deze nieuwe wet. Indien de gemeente Uden bij gemeentelijk verordening

---

⁷ Bij mitigeren kan gedacht worden als het verminderen van landschappelijke effecten door het landschappelijk inpassen van een bedrijf, of het verminderen van geluidsemissie door inpandig laden en lossen. Een voorbeeld van compensatie is het aanvullen van verloren natuur met nieuw aan te leggen natuur.

⁸ Hieronder worden verstaan de kwetsbare gebieden uit de Wav.

- volgens artikel 6 andere waarden heeft vastgesteld, dan dienen deze waarden als toetsingskader;
- b. de momenten van maximale geurhinder die per etmaal kunnen optreden met daarbij een inschatting van de maximale geurniveaus die kunnen optreden;
  - c. ga in op hoeveelheid en op de keuze van het soort voer en de verschillende bijproducten (zowel nat als droog) en de gevolgen hiervan voor de geuremissie en geurhinder.

5.4 Luchtkwaliteit

Fijn stof

- 5.4.1 Beschrijf in het MER op kwantitatieve wijze:
  - a. de achtergrondconcentratie in de directe omgeving van het bedrijf⁹;
  - b. de grootte en verandering van de stofemissies door het initiatief, inclusief verkeersbewegingen;
  - c. de bijdrage van de stofemissies aan de fijn stof (PM₁₀) concentraties in de lucht in de omgeving van het bedrijf;
  - d. en de maatregelen om de stofemissies te reduceren.
- 5.4.2 Toets de luchtconcentraties die optreden door het voornemen en de resp. alternatieven daarvoor aan de normen uit het Besluit luchtkwaliteit 2005. Beschrijf daartoe:
  - a. de ligging en grootte (in ha) van eventuele overschrijdingsgebieden;
  - b. de hoogste concentraties binnen de overschrijdingsgebieden;
  - c. de hoeveelheid woningen en andere bestemmingen gelegen binnen de verschillende overschrijdingsgebieden;
  - d. de mate van overschrijding van grenswaarden ter hoogte van woningen en andere bestemmingen.
- 5.4.3 Een modelberekening op basis van een verspreidingsmodel is nodig voor de toetsing aan de eisen van het Blk 2005. Aannemelijk moet worden gemaakt dat het project realiseerbaar is binnen de eisen van het Blk 2005.

5.5 Overige aspecten

Geluid en verkeer

- 5.5.1 Breng in het MER de geluidseffecten van het voornemen in beeld, en geef aan in welke mate dit gevolgen voor de omgeving heeft. Ga daarbij minimaal in op:
  - a. de geluidsemissies voor de dag-, avond-, en nachtperiode, voor:
    - een representatieve bedrijfssituatie;
    - een regelmatige afwijking van de representatieve bedrijfssituatie (zoals bijvoorbeeld het laden of lossen van varkens);
    - incidentele bedrijfssituaties. Geef aan hoe vaak deze laatste zich voor kunnen doen;
  - b. in welke mate de geluidsemissies hinder kunnen veroorzaken, vooral waar de emissies boven de richtwaarden (kunnen) uitkomen;
  - c. de geluidhinder als gevolg van de transportbewegingen van en naar de inrichting. Geef ook mogelijke mitigerende maatregelen en de effecten daarvan op de geluidsemissie aan.

---

⁹ Geadviseerd wordt om hierbij gebruik te maken van de berekende achtergrond concentratiekaarten van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP).

Natuur

- 5.5.2 Gebiedsbescherming.
Geef in het MER aan of de alternatieven effect hebben op de instandhouding van de natuurdoeltypen van de beschermde natuurgebieden, en zo ja: welke.
- 5.5.3 Soortenbescherming.
Op grond van de Flora- en faunawet (Ffw) is een aantal planten- en diersoorten beschermd. Ga na of de activiteit zal leiden tot in de Ffw genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, zal een ontheffing op grond van artikel 75 Ffw moeten worden aangevraagd. De Commissie geeft in overweging om ook de informatie die benodigd is voor een eventuele ontheffing op grond van artikel 75 van de Ffw gelijktijdig met het MER te verkrijgen en te presenteren. Dit is niet verplicht, maar biedt de initiatiefnemer de mogelijkheid om ook deze informatie door de Commissie te laten toetsen op methodische juistheid, alsmede te laten beoordelen of de uitkomsten plausibel zijn.

Energie

- 5.5.4 Geef in het MER de energiehuishouding voor het voorkeursalternatief en het MMA in hoofdlijnen weer, bijvoorbeeld in de vorm van stroom- en gasverbruik per dier. Beschrijf de wijze en omvang van de mestopslag en de wijze van mestafzet.
Beschrijf de te nemen energiebesparende maatregelen. Geef daarbij aan welke energiebesparing wordt verwacht en waarvoor deze vrijkomende energie benut wordt (energiebalans).
- 5.5.5 Uit de startnotitie blijkt dat een bodemwarmtewisselaar onderdeel zal uitmaken van het MMA. Geef bij de optie van een bodemwarmtewisselaar de warmtebalans op basis van een jaarverbruik, dit in verband met mogelijke thermische vervuiling van het grondwater.

Veiligheid

- 5.5.6 Ga in de beschrijving van de externe veiligheid ook in op de opslag en verwerking van zuur, waarbij indien relevant ingegaan moet worden op de speciale opslagvoorzieningen van het zuur en de opslag en verwerking van het spuiwater (de wijze van verwerking/afvoer en de hoeveelheid spuiwater) ten behoeve van de chemische luchtwassers. Ga verder in op de afvoer van afvalwater en opslag van bijproducten.

Calamiteiten

- 5.5.7 Geef zo goed mogelijk de kans op, en de aard van, calamiteiten en storingen die tot milieu- of dierenwelzijnsproblemen kunnen leiden. Beschrijf ook de te nemen maatregelen om de gevolgen zoveel mogelijk te beperken.

Water

- 5.5.8 Breng de effecten van het voornemen op het watersysteem in beeld. Geef in dit verband ook aan hoe en hoeveel drinkwater via een eigen bron wordt gewonnen en wat dit betekent voor wateronttrekking. Geef aan hoe reinigings-, spoel- en regenwater worden afgevoerd. Geef in het MER kwantitatief het totale waterverbruik en geef aan hoe reinigings-, spoel en regenwater worden opgevangen en/of afgevoerd.

---

6   **Vorm en presentatie**

- 6.1.1   Geadviseerd wordt om in één visueel toegankelijk overzicht de beoordeling van de alternatieven op de meest onderscheidende effecten te verwerken. Een situatieschets van het plangebied en een breder studiegebied, waarin bebouwing, geurgevoelige objecten en ecologisch gevoelige gebieden opgenomen zijn, moet onderdeel vormen van het MER. Geef ook helder de afstanden van de gebieden tot het bedrijf aan.
- 6.1.2   Voor de presentatie wordt verder aanbevolen om:
- a.   het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen;
  - b.   een verklarende woordenlijst, een lijst van gebruikte afkortingen en een literatuurlijst bij het MER op te nemen;
  - c.   recent, herkenbaar en overzichtelijk kaartmateriaal te gebruiken, topografische namen goed leesbaar weer te geven en een duidelijke legenda en schaal toe te voegen.

---

7 Overige punten

- 7.1.1 Voor de onderdelen 'leemten in milieu-informatie' en 'samenvatting van het MER' zijn er geen aanbevelingen naast de wettelijke voorschriften.